

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.08.1981, sp. zn. 6 Cz 39/81, ECLI:CZ:NS:1981:6.CZ.39.1981.1

Číslo: 36/1983

Právní věta: Předmětem občanského soudního řízení nemůže být otázka určení autorství nebo spoluautorství patentu nebo autorského osvědčení na vynález, nýbrž určení autorství nebo spoluautorství vynálezu jako výsledku tvůrčího procesu při vyřešení technického problému (§ 24 odst. 1 zákona č. 84/1972 Sb.).

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 21.08.1981

Spisová značka: 6 Cz 39/81

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Řízení před soudem, Vynálezy

Předpisy: 99/1963 Sb. § 80 84/1972 Sb. § 24

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36/1983 sb. rozh.

Předmětem občanského soudního řízení nemůže být otázka určení autorství nebo spoluautorství patentu nebo autorského osvědčení na vynález, nýbrž určení autorství nebo spoluautorství vynálezu jako výsledku tvůrčího procesu při vyřešení technického problému (§ 24 odst. 1 zákona č. 84/1972 Sb.).

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 21. 8. 1981, [6 Cz 39/81](#))

Žalobce se žalobou uplatněnou proti čtyřem žalovaným domáhal určení, že je spoluautorem vynálezu nazvaného „Čistič důlních kolejových tratí“ a také, jak v žalobě uváděl, „spoluautorem patentu“ stejného názvu s tím, že jeho podíl spoluautorství činí 15 %.

Okresní soud v Ostravě rozhodl po provedeném řízení rozsudkem tak, že žalobce je spoluautorem v žalobě označeného vynálezu a že podíl jeho spoluautorství činí 10%. Pokud se žalobce domáhal, aby podíl jeho spoluautorství byl určen částkou vyšší, byla žaloba zamítnuta. Rovněž byla zamítnuta žaloba, aby soud určil žalobcovo „spoluautorství k patentu“; tuto zamítavou část výroku rozsudku odůvodnil soud prvního stupně tak, že dosud nebylo Úřadem pro vynálezy a objevy vydáno autorské

osvědčení, tedy patent ještě nebyl přijat. Proto měl soud prvního stupně za to, že tu nelze určit, že žalobce je „spoluautorem patentu“, když zároveň poukázal na to, že „patentová přihláška bude vydána až poté, co bude skončeno řízení o autorství k zlepšovacím návrhům“.

Nejvyšší soud ČR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, tak že rozsudkem soudu prvního stupně, který nabyl právní moci, byl v té části, jíž byla zamítnuta žaloba o určení spoluautorství k patentu (správně vynálezu), porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 153 odst. 1 o. s. ř. soud rozhoduje na základě skutečného stavu věci.

Podle ustanovení § 5 o. s. ř. soudy poskytují občanům i organizacím poučení o jejich právech a povinnostech, pomáhají jim při uplatnění jejich práv a dbají všestranně o to, aby nikdo pro nedostatek právních znalostí neutrpěl újmu.

Podle ustanovení § 43 odst. 1 o. s. ř. předseda senátu se během řízení stará o to, aby nesprávné nebo neúplné podání bylo opraveno nebo doplněno. Poučuje účastníky také, jak je třeba opravu nebo doplnění provést.

Podle ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 84/1972 Sb. spoluautory objevu, vynálezu, zlepšovacím návrhu nebo průmyslového vzoru jsou osoby, které se na nich podílely společnou tvůrčí prací.

Podle ustanovení § 5 citovaného zákona se práva autorů stvrzují diplomem na objevy, autorským osvědčením nebo patentem na vynález, zlepšovacím průkazem na zlepšovací návrh a osvědčením nebo patentem na průmyslový vzor. Autorská osvědčení nebo patenty uděluje Úřad pro vynálezy a objevy; o udělení autorského osvědčení nebo patentu může v přihlášce vynálezu žádat přihlašovatel u Úřadu pro vynálezy a objevy (§ 27 zákona č. 84/1972 Sb.).

Podle ustanovení § 44 odst. 2 téhož zákona byl-li zahájen spor o autorství k vynálezu nebo domáhá-li se autorství k vynálezu jiná osoba než autor uvedený v přihlášce, pokračuje Úřad pro vynálezy a objevy v řízení o přihlášce, avšak rozhodnutí o ní vydá až po předložení pravomocného rozhodnutí soudu.

Podle těchto ustanovení soud prvního stupně v projednávané věci nepostupoval, když zamítl návrh na určení spoluautorství k vynálezu (nesprávně k patentu) v podílu vyšším než 10%.

Po podání žaloby měl soud poučit žalobce, že se nesprávně domáhá určení spoluautorství k patentu namísto spoluautorství k vynálezu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 2 a § 3 zákona č. 84/1972 Sb. a dále měl poučit žalobce, aby nesprávně formulovaný žalobní návrh v tomto smyslu opravil.

Z odůvodnění zamítavého výroku rozsudku vyplývá, že soud rozhodoval o „spoluautorství k patentu“. Řešení otázky „spoluautorství k patentu“ však není vůbec možné, neboť spoluautorství se pojmově vztahuje pouze k výsledku tvůrčího procesu, jímž je vynález jako vyřešení technického problému. Autorským osvědčením nebo patentem, uděleným Úřadem pro vynálezy a objevy, se práva autorů na vynález stvrzují.

Soud prvního stupně tedy vycházel z mylného právního názoru, že o „spoluautorství k patentu“ lze v občanském soudním řízení rozhodovat, a to dokonce až po vydání patentu Úřadem pro vynálezy a objevy. Veden tímto nesprávným právním názorem neprováděl soud důkazy k určení žalobcova spoluautorství k vynálezu, přihlášenému podle tvrzení žalovaného J. P. pod č. PV 6088/78, a k podílu žalobce jako spoluautora na jeho vytvoření. Na tuto skutečnost nebyly zaměřeny výpovědi účastníků řízení a nezabýval se jí ve svém posudku ani soudem ustanovený znalec. Proto řízení zůstalo v tomto

směru neúplné.

Svým rozhodnutím proto soud prvního stupně porušil zákon v ustanoveních § 5, § 6, § 43 odst. 1, § 120 odst. 1 a § 153 odst. 1 o. s. ř. v souvislosti s ustanoveními § 2 odst. 2 a § 44 odst. 2 zákona č. 84/1972 Sb., pokud zamítl žalobu o určení spoluautorství k vynálezu, přihlášenému pod č. PV 6088/78, v podílu vyšším než 10 %. Vzhledem k tomu, co bylo uvedeno, nemohly obstát ani další výroky o soudním poplatku a o nákladech řízení, které jsou na výroku rozhodnutí ve věci samé závislé.